

STRUCZVADÁSZAT KELET-AFRIKÁBAN.

Irta: KATONA KÁLMÁN.

FZERKILENCZSZÁZÓT november első napjaiban Öldonyó-Kissale és Marti-hegyek vaddús vadonjaiba készültem egy-két heti vadász- és gyűjtőkirándulásra. A Meru-hegy lábánál fekvő Arushából elindulván, első éjszakára a Ngare Olmotonyi (Keselyűk folyója) partján ütöttem föl a sátramat. E folyócskától nyugatra több, átörthetetlen bozóttal benőtt vízmosás volt — kedves tanyája egy csomó rinoczerosznak. E hatalmas vastagbőrűek — bármily szívesen vadásztam még sűrű dzsungelben is rájuk — nem bírtak volna föltartóztatni útamban, mert ezen gyűjtő-kirándulás alatt föltétlenül akartam a Magyar Nemzeti Múzeum részére egy pár masszai-struczot (*Struthio massaicus* NEUM.) szerezni.

Ezek elejtésével különben is már nagyon sietnem kellett, mert Német-Kelet-Afrika kormányzójától egy pár strucz elejtésére kapott engedélyem 1905. végével lejárt.

Itt is láthattam ugyan egyet-egyet ez óriás madarak közül, de miután már többször zavarták, alig remélhettem, hogy a különben is nagyon vigyázó állatokat lövésre kaphassam.

A főntebb említett vízmosásokban nemcsak egészen friss rinoczerosz-nyomokra akadtam, hanem egy bivalycsorda friss csapására is.

E váratlan fölfedezés természetesen letérített egy-két napra meghatározott utamról. Hiába! Kaffer-bivalyra akadni nem kicsi dolog, kivált most, hogy az 1890 körül dühöngött marhavész Közép-Kelet-Afrika óriási vadbivalycsordáit, úgyszólván teljesen kiirtotta. Így bizony alig van egy-két európai, ki Német-Kelet-Afrika északi részén — a nagy dögvész után — bivalyt ejtett el.

Már vagy negyedik napja jártam utánuk. Reggel fölvettem a friss nyomot s aztán utánuk az általuk tört csapáson a dzsungelbe.

Idegfeszítő nyomozás! A dzsungel sűrű, benne alig lehet egy-két lépésnyire látni és legtöbbször csak négykézláb vagy guggolva lehet a bivalyok és rinoczeroszok által vert bozót-alagútakban előre jutni... Mindig újabb és újabb jelét találjuk annak, hogy a fekete kolosszusok már egészen a közelünkben vannak. Végre egy éles csirregés — tehénmadarak (*Buphagus erythrorhynchus* STANL.), a bivalyok és rinoczeroszok hú kísérei szálltak fel — és abban a pillanatban fújva, törve, száguld tova a megriadt csorda. Az állatok közül egyet sem láthattam, pedig nem lehettek tőlem 8—10 lépésnél távolabb.

Látván, hogy így alig van eshetőségem arra nézve, hogy közülök egyet is elejt-

hessek, de különben is, úgy fekete kísérőimet, mint magamat, már nagyon megviselte e nagyon veszélyes nyomozás, megkíséreltem, hátha estefelé már künn kaphatom őket.

November 7-én estefelé csakugyan el is indultam egy-két masszai szolgám kíséretében arra a helyre, honnan a bivalyok az ivó felé tartanak; ekkor voltam tanuja az alább elmondandó érdekes jelenetnek.

Már erősen alkonyodott, mikor masszai «kirongozi»-m (útmutató) «olosogwan»-t (bivaly) súgva, egy sötét alakra mutatott. Mindjárt észrevettem, hogy nem bivalylyal, hanem struczral van dolgom. Mivel struczra épen szükségem volt s különben is már nem számíthattam bivalyra, egy lövést adtam le az egymás mellett lassan lépdegelő struczokra. A lövést a beállott homály következtében teljesen eltévesztettem.

Lövésemre a strucz kakas villámgyorsan vágatott felénk; közelünkben összerogyott, majd szárnyait verdesve föltámolgott, de egy-két lépést téve megint összeesett. Engem e dolog először nagyon meglepett, mivel határozottan tudtam, hogy golyóm célzott tévesztett, de csakhamar rájöttem, hogy struczom furcsa viselkedésével a közelben lévő csibéiről akarja figyelmünket elvonni. Kirongozim azonban azt vélte, hogy a strucz már súlyosan megsebesült, azért lándzsájával kegyelemdöfést adandó, a strucz felé rohant. Nagyon kíváncsi lettem a történésekre s azért hagytam masszaimat, sőt magam is utánok mentem. Mikor a masszai már oly közel volt a struczhoz, hogy lándzsáját már-már belevágta, a strucz fölugrott és támolgva tovább szaladt.

Ez így ment egy darabig. A strucz összeesett, vergődött s mikor az üldözője már elég közel volt, megint összeszedte magát és tovább illant.

Ekközben mind a strucz, mind masszaim eltűntek szemeim elől; míg egyszerre jó messze a hátam mögött, körülbelül ott, hol a struczokra löttem, hallom a vén kakas búgó hangját...

A vén kakas, miután üldözőjét így kétszáz méterre elcsalta, villámgyorsan visszavért csibéihez. Az egész jelenet végtelenül hasonlított ahhoz, a mit az augusztusi foglyaszatok alkalmával oly gyakran lehet látni, a mikor a vén fogoly, hogy gyámoltalan csibéiről a figyelmet elvonja, szárnytöröttnek tettetvén magát, vergődik a vizsla előtt.

